

якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню.

Відповідно до ст. 133 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) платниками податку у тому числі є неприбуткові установи та організації у разі отримання прибутку від неосновної діяльності та/або доходів, що підлягають оподаткуванню відповідно до цього розділу III ПКУ (п. 133.1.4).

Таким чином, діяльність неприбуткових установ та організацій, спрямована на отримання прибутку та/або доходи, що підлягають оподаткуванню, відповідно до розділу III ПКУ, оподатковуються згідно зі статтею 157 Розділу III ПКУ. Ця стаття застосовується до неприбуткових установ та організацій, зареєстрованих згідно з вимогами законодавства та внесених органами державної податкової служби в установленому порядку до Реєстру неприбуткових організацій та установ, які є у тому числі:

науково-дослідними установами та вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації, внесеними до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави.

В основі діяльності неприбуткових організацій - непідприємницька діяльність, що не передбачає отримання прибутку. Однак, зазначені юридичні особи можуть проводити за окремим кошторисом операції підприємницького характеру.

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КІНЦЕВИХ ВЛАСНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

О. В. ХАРИТОНОВ, к. ю. н.

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова

kharytonov@ilf-ua.com

У жовтні минулого року парламент ухвалив закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України відносно визначення кінцевих вигодонабувачів юридичних осіб і публічних діячів», яким зобов'язав усіх юридичних осіб, у тому числі банківські установи, розкривати інформацію про кінцевих власників (вигодонабувачів) істотної участі у банках. В якості кінцевого вигодонабувача не розглядаються фізичні особи - номінальні власники або посередники відносно корпоративних прав або прав на активи юридичних осіб (довірче управління, трасти).

Впродовж шести місяців з дня вступу в силу вказаного вище закону (до 25 травня 2015 року) усі юридичні особи зобов'язані подати державному реєстраторові зведення про своїх кінцевих вигодонабувачів шляхом заповнення реєстраційної карти встановленої форми. За неподання такої інформації передбачена адміністративна відповідальність для керівника юридичної особи у вигляді штрафу до 8500 гривен. Кримінальна відповідальність не передбачена.

Ще до прийняття вказаних змін банки були зобов'язані щорічно до 01 лютого подавати регулятору письмовий висновок відносно наявності/відсутності у банку фізичних осіб - власників істотної участі (10% і більше статутного капіталу) і зведення про структуру власності банку за станом на 01 січня поточного року. Інформація про власників істотної участі у банках публікується регулятором у себе на сайті.

Порядок подання і публікації таких відомостей передбачений Законами України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» і Положенням про порядок подання відомостей про структуру власності (№ 306). У разі не подання банком такої інформації НБУ має право віднести банк (порушника) до категорії проблемних і накласти на такий банк штраф у розмірі 0,01 % від його зареєстрованого статутного капіталу. Крім того, до адміністративної відповідальності може бути притягнений керівник банку у вигляді штрафу до 17 000,00 гривен.

Причини, що спонукають банки приховувати інформацію про реальних власників (бенефіціарів) банків, різні. Це і практика пільгового кредитування споріднених з банками структур, і виведення банківського капіталу за межі країни через пов'язані з бенефіціаром банку нерезидентні компанії, спроба заощадити на сплаті податків та ін. Усе це, безумовно, дестабілізує банківську систему в Україні в цілому, і знижує рівень кредитної довіри з боку міжнародних фінансових інститутів.

Саме на підвищення прозорості та стабільності банківської системи, а також попередження фінансування незаконної діяльності спрямовані вказані зміни. В той же час, запропонований механізм не відпрацьований до кінця, що істотно впливає на його ефективність. Зокрема, по суті, немає механізму перевірки достовірності цієї інформації, яка подаватиметься банками про своїх бенефіціарів. Ні для кого не є секретом, що дуже часто, аби приховати кінцевого власника, в структурі бізнесу використовуються інститути трасту або послуги номінальних утримувачів (акціонерів і директорів). Це дозволяє

формально заявляти в якості юридичних власників бізнесу осіб, які виконують ці функції лише номінально, в інтересах третіх осіб - реальних власників бізнесу. З позиції сьогодення НБУ перевірити цю інформацію не має можливості. Виходом з такої ситуації може бути зіставлення поданої інформації у рамках національних і зарубіжних реєстрів. Як було відмічено, в Україні банк зобов'язаний подавати інформацію про кінцевих вигодонабувачів не лише в НБУ, але і в Державну реєстраційну службу України. При цьому, перелік і зміст інформації, що запитується, в обох реєстрах схожі. Як результат, якщо за даними НБУ особа є бенефіціаром одного банку, а за даними ДРС - ще і декількох десятків інших, не пов'язаних один з одним, компаній, то це повинно бути приводом для ретельнішої перевірки наданої інформації регуляторами.

Проблема відкритості інформації про кінцевих власників банків та інших компаній актуальна не лише для України. Так, у кінці минулого року Європарламент і Європейська рада погоджували фінальну версію Четвертої директиви, спрямованої на боротьбу з відмивання грошових коштів (4th Anti - Money Laundering Directive, AMLD). У рамках нового законодавства кожна країна ЄС повинна буде створити реєстр кінцевих бенефіціарів усіх зареєстрованих на її території компаній, у тому числі і тих, учасниками яких є офшорні компанії і трасти. Реалізація нововведень запланована орієнтовно на 2017 рік. Є надія, що створення реєстрів бенефіціарів в країнах Євросоюзу дасть позитивний хід розкриттю такої інформації та відносно кінцевих вигодонабувачів українських компаній.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ : СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Т. А. КОЛЯДА , к. ю. н.

А. А. КОЗІНА, к. ю. н.

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова

takolyada@mail.ru

У розвинених країнах світу сформовано апробований механізм взаємодії між органами публічної влади та бізнесом на основі державно-приватного партнерства. Правові засади запровадження державно-